Datum
17 juli 2025

Zaaknummer
2024-014282

Onderwerp
Advies concept NRD Drutensche Waarden.

Inlichtingen bij
post@gelderland.nl

Blad
1 van 29

K3 Delta
T.a.v. 5.1.2e
Postbus 200
6660 AE ELST

Beste 5.1.2e,

Met onze brief van 27 november 2024 heeft u een provinciaal advies ontvangen op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) Drutensche Waarden. In dit advies is helaas niet een bredere beoordeling op de concept NRD meegenomen. Inmiddels heeft u een reactie gegeven op dit provinciaal advies en in een toelichting hierop besproken (zie uw verslag van 18 februari 2025, bijlage 5). Voor de volledigheid hebben wij ons oorspronkelijke advies in dit schrijven opgenomen en aangevuld met actuele ontwikkelingen (cursief aangegeven).

In aanvulling hierop is, hebben wij op de door u aan ons voorgelegde concept NRD, adviezen van Rijkswaterstaat, het Waterschap Rivierenland en de Gemeente Druten ontvangen. Het gecombineerde advies is voor inhoudelijke aanvulling aan de buurgemeenten West Maas en Waal en Neder-Betuwe en de omgevingsdiensten ODRA en ODRN gestuurd.

Met deze brief ontvangt u het gezamenlijke advies op de voorliggende concept NRD van alle bovengenoemde partijen.

De belangrijkste Provinciale adviezen zijn:

Naar aanleiding van de door u aan ons voorgelegde concept NRD, natuurtoets en stikstoftoets delen wij graag ons advies met betrekking tot natuur, water, recreatie, landschap, archeologie en cultuurhistorie. In dit advies hebben we onder andere de twee varianten (*Recreatie & Economie* en *Natuur*) met elkaar vergeleken.

Diepe zandwinplassen hebben een (maatschappelijke) impact op het gebied. Bij het verlenen van een ontgrondingsvergunning wordt daarom om een maatschappelijke meerwaarde gevraagd, zodat het gebied na beëindiging van de zandwinning bijdraagt aan de gewenste maatschappelijke doelen. Er is door u aangegeven dat dit gedurende tijdelijke uitvoering mogelijk wordt gemaakt

door fasering. Graag vragen wij onderbouwing van hoe u deze fases wil inrichten en welke behaalde doelen u per fasering gerealiseerd wil hebben.

Wij zijn kritisch over de concept NRD, de natuurtoets en de stikstoftoets en vinden dat de documenten nog sterk moeten verbeteren voordat wij een positief besluit kunnen nemen over de definitieve NRD. Wij lichten in dit advies toe op welke punten de concept NRD, de natuurtoets en de stikstoftoets moeten verbeteren. Wij verwachten nu een aanscherping van de manier van toetsing. De daadwerkelijke toets dient bij het opstellen van de MER plaats te vinden.

1. Wij zijn kritisch over zowel de variant Recreatie & Economie en de variant Natuur. Beide varianten zorgen voor een te grote plas en lijken gericht op maximale delfstoffenwinning. Het bedient de andere doelstellingen te weinig. Wij verwachten een flinke verbeterslag bij de definitieve NRD. *Zoals besproken streven wij naar een 1:1 verhouding van diep water versus ondiep water en droge natuur. Daarbij wordt bestaande natuur niet meegewogen*
2. Wij maken ons zorgen of uw voornemen past binnen het huidig en toekomstig beleid van het voorgestane klimaatbestendige riviersysteem zoals aangegeven in *Ruimte voor de Rivier 2.0 (RvdV 2.0)*. Onderzoek dit voor de definitieve NRD.
3. Wij maken ons grote zorgen over de cumulatieve effecten van de verschillende (toekomstige) zandwinningen in het gebied. Heb oog voor de effecten van dit project in relatie tot de projecten in de Midden-Waal (Willemspolder 1 en 2 en de Gouverneurspolder). Hou ook rekening met de zandwinning in de Hiense Waard (Hiense Waard B.V.) en UWDH ten westen, ten oosten Nederzand BV. De planvorming van deze zandwinningen lopen ongeveer gelijktijdig met dit project. Dit moet wel beschreven worden in de MER en in de definitieve NRD worden benoemd.
4. Wij adviseren terug te keren naar de tekentafel voor een ruimtelijk ontwerp dat beter aansluit bij het DNA van de rivier en een gedegen analyse van de uiterwaarden omvat. *Zie hiervoor de streekgids Land van Maas en Waal ter inspiratie*.
5. *In uw NRD beschrijft u de wens om de huidige baggerstortlocatie van de Kaliwaal op te willen leveren met gebiedseigen materiaal. Het opleveren van de Kaliwaal ziet u als onderdeel van het inrichtingsplan. In overeenstemming met de vergunning dient bij een voortijdige beëindiging de stortlocatie te worden afgewerkt met een leeflaag. Boven deze leeflaag betreft het geen stortlocatie meer, maar is er sprake van verondieping. Wij vinden verondieping van niet schoon eigen grond bestuurlijk onwenselijk. Daarom adviseren wij om een alternatief met een gewijzigde inrichting van de Kaliwaal op te stellen. De roofgrond die over blijft uit de zandwinning kan het gehele gebied op een andere manier worden ingezet voor minder steile oevers en meer ondiep water.*
6. *Stikstof: gezien de uitspraak van 28 mei 2025 van de Raad van State, inzake Overduin, wordt het inzetten van bemeste percelen die in het project niet meer bemest worden, gezien als intern salderen en niet als standaard onderdeel van het project. Dat maakt het project vergunningsplichtig via een passende beoordeling. Momenteel wordt er gewerkt aan nieuwe beleidsregels en een pakket aan maatregelen. Aan de hand van de beleidsregels zal duidelijk worden hoe*

om te gaan met intern salderen. Actuele informatie is te vinden op de webpagina: Nieuwsoverzicht.

De belangrijkste gemeentelijke adviezen:

1. Evenals provincie Gelderland is ook gemeente Druten van mening dat de ontwikkeling volgens de huidige varianten vooral een "maximale zandwinning" is in plaats van een integrale gebiedsontwikkeling die uitgaat van een landschappelijk en ecologisch optimaal eindresultaat. Landschapsaspecten zijn nog onvoldoende uitgewerkt, evenals de ligging, relatie en functie van het gebied in de verdere omgeving. Dit geldt zeker ook voor de (ecologische) noord-zuid verbinding met de omgeving.
2. De gemeente Druten heeft zorgen over de ecologische kwaliteit van het plan. Vooral de diepte van de plassen en steilheid van de oevers baren zorgen. Dit moet grondiger en duidelijker worden uitgewerkt.
3. De gemeente Druten is, evenals de buurgemeente West Maas en Waal kritisch op het aspect van kwel en wegzijging van grondwater. Er mogen geen negatieve aspecten optreden op terrein van derden. Ze houdt vast aan een harde nullijn als het gaat om kwel en wegzijging van grondwater.
4. Voor de gemeente Druten is het een randvoorwaarde dat de verkeersafwikkeling per as plaatsvindt via de Noord-Zuid / Noord Zuidweg Het is niet toegestaan om de bestaande ontsluiting via de Heersweg – Kerkstraat te gebruiken als reguliere ontsluiting.
5. Het terrein van de voormalige steenfabriek is van grote cultuurhistorische waarde. Er moet dan ook een invulling worden gegeven aan het terrein die hiermee voldoende rekening houdt.

De belangrijkste Rijkswaterstaat adviezen:

1. Voor Rijkswaterstaat zijn de plannen nu nog niet voldoende uitgewerkt. Er wordt verwezen naar de wettelijke kaders en richtlijnen die in de verdere onderzoeken moeten worden meegenomen en waaraan moet worden voldaan.
2. Alle varianten zijn in beginsel mogelijk, als de belangen van de rivier goed in acht worden genomen. Daarom reageren zij (nu) niet per variant, maar beperken zich tot de kaders.
3. In de uitwerking van de varianten mogen geen negatieve rivierkundige effecten optreden. In de MER zullen deze aspecten duidelijk moeten terugkomen.

De belangrijkste Waterschap Rivierenland adviezen:

1. Het waterschap vindt de concept NRD en het initiatief nog te algemeen voor een concrete toetsing. Voor een Plan- en Project MER zijn gedetailleerdere onderzoeken en een uitvoeringsfasering nodig.
2. Voor de waterkeringen en het watersysteem hanteert het waterschap hiervoor een stappenplan met daarin uit te voeren onderzoeken en verfijningen van onder andere het (grondwater-) model.
3. Bij de uiteindelijke inrichting en beheer in de MER is het van belang ook te kijken naar maatregelen die aspecten zoals dierlijke graverij in of nabij de waterkeringen voorkomen of beheersbaar houden.
4. Dijkverbetering "Zuidelijke Waaldijken":

Deze loopt nog in een verkennende fase en verwacht wordt pas eind 2028 meer informatie/duidelijkheid te hebben over de feitelijke verbeteringsopgave en ruimtebeslag.

5. Er liep separaat al een spoor met inhoudelijk specialisten met betrekking tot de geohydrologische onderzoeken, waarvan nu afgesproken is om deze in lijn te brengen met het stappenplan.

Aanvullingen vanuit de buurgemeenten West Maas en Waal en Neder-Betuwe:

1. In het participatieproces dient de omgeving betrokken te worden waar effecten optreden. De reikwijdte van de omgeving is onvoldoende beschreven.
2. Onduidelijkheid over de reikwijdte van de 'woonomgeving rondom het besluitgebied'. Wordt hier bijvoorbeeld ook de kern Ochten bedoeld? Dit zouden ze graag verduidelijkt willen zien.
3. Verzocht wordt om extra verduidelijking waar het gaat om de landschappelijke inpassing van onder andere bedrijfsactiviteiten aan kant van de Waal en de realisatie van zonnepanelen en opslag.

De volledige adviezen van de verschillende adviserende partijen zijn in de bijlagen 1 t/m 4 toegevoegd.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

5.1.2e

5.1.2e

Teammanager Ruimte en Landschap

Bijlage 1: Provincie Gelderland; uitwerking advies concept NRD en natuurtoets Drutensche Waarden

Varianten

1 Variant Natuur

De *Natuur* variant richt zich sterk op hoog dynamische natuurontwikkeling. Hoewel dit positieve kansen biedt voor klei-natuur met ooibossen en ruigtes, zien wij dat er mogelijkheden blijven liggen voor laag dynamische natuur, met name in de strangen langs de dijk en in het zuidoostelijke deel. Wij adviseren om zomerkades niet te verlagen, maar een waterbeheersysteem te implementeren dat het water binnenhoudt, wat gunstig is voor deze laag dynamische natuur. Daarbij is het van belang om zorgvuldig te overwegen welke delen verbonden worden met de zandwinplassen en de rivier.

Voor de recreatieve inrichting raden wij aan om, naast de struinpaden, één of twee wandelroutes met bijbehorende kijkhutten aan te leggen. Hoewel deze elementen zijn opgenomen in figuur 13, adviseren wij om deze ook op te nemen in figuur 12, om consistentie te waarborgen.

Met betrekking tot het beheer van het gebied, stellen wij voor om dit verder uit te werken met aandacht voor waterveiligheid en de eisen die extensieve begrazing en maaibeheer stellen aan de inrichting. Hou bij extensieve begrazing rekening met hoogwatervluchtplaatsen en bij het maaibeheer met de toegankelijkheid van de percelen voor de machines het reliëf in het te maaien perceel.

Positieve punten binnen deze variant zijn de verondieping met materiaal van binnen het project van de bestaande diepe zandwinplas en de kansen die dit biedt voor de ontwikkeling van zandige oeverwallen met stroomdalflora. Het is cruciaal dat de nevengeul zich natuurlijk kan ontwikkelen, inclusief verzanding van de instroomopening. Een stromende geul die interessant is voor vissen zal zich waarschijnlijk niet vormen door de aanwezigheid van de diepe zandwinplas, die stroming remt.

2 Variant Recreatie & Economie (R&E)

De *Recreatie & Economie* variant lijkt niet verenigbaar met de natuurdoelstellingen van het Natura 2000-beheerplan, het lijkt juist te conflicteren. Met name voor (broed)vogels, foerageergebied voor ganzen, eenden en steltlopers waarvoor de Drutensche Waarden zijn aangewezen in het N2000 beheerplan.

Zwemmogelijkheden langs de zandwinplassen, in combinatie met brede, ondiepe oevers, kunnen recreatie en natuur samenbrengen, als er voldoende zonering wordt toegepast.

Wij merken op dat de omgang met de zomerkades in deze variant niet duidelijk is. Als deze intact blijven, zou dit de ontwikkeling van laag dynamische natuur kunnen ondersteunen, afhankelijk van het landbouwgebruik en het peilbeheer.

Positieve aspecten zijn de toegankelijkheid van oeverwallen voor wandelaars en de mogelijkheden voor recreatie. Maar, de demping van de strang langs de dijk vinden wij onwenselijk, vanwege de kansen die deze biedt voor moerasvogels en laag dynamische natuur.

Het beheer van dit gebied binnen de R&E variant vinden wij complex, met de noodzaak tot balans tussen natuur en landbouw. Zonder actief beheer zal een groot deel van het gebied verbossen, wat ongewenst kan zijn.

Advies per aspect

Water

Wij missen bij het onderdeel 'klimaat' en de opname van het *Ruimte voor de rivier 2.0 (RvdR 2.0),* [hiervoor het Programma Integraal Riviermanagement (IRM)] in de effectenafweging. Voor ons is *RvdR 2.0* een belangrijk aspect bij de ontwikkelingen in de uiterwaarden. Wij voorzien zowel risico's als kansen voor *het RvdR 2.0* als gevolg van deze zandwinning. Wij vragen u in het MER optimalisaties te zoeken om de kansen voor het *RvdR 2.0* optimaal te benutten en de risico's zoveel mogelijk te beperken. Hieronder volgen enkele specifieke risico's die wij in overweging geven:

- Een goede oplossing voor het rivierbodemvraagstuk vereist een samenhangende reeks ingrepen op riviertakniveau. De voorgenomen zandwinning beperkt, mede gezien de omvang ervan en in combinatie met andere ontgrondingen in de nabijheid van de Drutensche Waarden, de mogelijkheden voor een dergelijke samenhangende aanpak.
- De ontgronding leidt tot een grote plas met open water dicht bij de Waal, waardoor er weinig ruimte overblijft voor maatregelen in de oeverzone om het proces van bodemdaling te stoppen en de rivierbodem te herstellen. De grote plas is onomkeerbaar en beperkt de mogelijkheden om bij te dragen aan een oplossing voor de problematiek van de rivierbodem.
- Er is een verwachting van stroomverlamming, wat kan leiden tot aanzanding in de hoofdgeul, en de ontgronding beïnvloedt mogelijk de ligging van de rivierbodem in dit traject. Zeker in combinatie met andere ontgrondingen in de nabije omgeving en de autonome ontwikkeling van de Willemspolder.
- Breng de effecten in beeld van de grote plas die ontstaat door de zandwinning in de nabijheid van het zomerbed.

Verder wordt vanuit het *RvdR 2.0* invulling gegeven aan de gebiedsuitwerking voor de Middenwaal. In 2025 zal onderzoek en ontwikkeling starten naar een *Nationale sedimentstrategie*, gericht op sedimentbehoefte, sedimentaanbod en inzicht in waar en onder welke voorwaarden ontgrondingen kunnen plaatsvinden. Hierna zal op riviertakniveau een synthese worden uitgevoerd, met als doel het realiseren van een stabiel rivierbodemniveau en het duurzaam beheren van sediment, en vast te stellen welke maatregelen hiervoor nodig zijn. Gezien het aantal initiatieven voor ontgrondingen langs de Middenwaal, vinden wij het belangrijk dat deze synthese wordt meegenomen als onderdeel van de integrale gebiedsuitwerking Middenwaal. Dit zorgt ervoor dat het gebied toekomstbestendig en robuust wordt ingericht, met inachtneming van zowel de *RvdR 2.0*-doelstellingen als de belangen van het ontgrondend bedrijfsleven.

Landschap

Wij constateren dat de doelstelling "versterken van ruimtelijke kwaliteit" ontbreekt en adviseren deze op te nemen, evenals bijbehorende toetsingscriteria. De plannen bevatten grote plassen, groter dan de Waal zelf, wat landschappelijk geen recht doet aan het natuurlijke geulpatroon van de rivier. Wij adviseren terug te keren naar de tekentafel voor een ruimtelijk ontwerp dat beter aansluit bij het DNA van de rivier en een gedegen analyse van de uiterwaard omvat. Gebruik hiervoor de streekgids Land van Maas en Waal ter inspiratie.

Archeologie

Wij benadrukken het belang van een Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA)-conform archeologisch rapport met een verwachtingsmodel en kaarten. Meer informatie hierover vindt u op de website van het Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB). De complexiteit van het rivierenlandschap vraagt om bureauonderzoek met de inzet van een fysisch geograaf en historisch onderzoek door deskundigen met regionale kennis.

Recreatie

Wij waarderen de toevoeging van recreatieve ruimte, maar adviseren om de ontsluiting en toegankelijkheid van het gebied te verbeteren. De behoefte aan open zwemwater is groot; wij adviseren te onderzoeken of dit binnen het plan gerealiseerd kan worden. Zorg ervoor dat recreatieve routes voldoen aan de kwaliteitscriteria van Gelderse wandelroutenetwerken en dat horecavoorzieningen jaarrond beschikbaar zijn. Daarnaast verzoeken wij om inzicht te geven in de verwachte recreantenaantallen en de draagkracht van het gebied.

Cultuurhistorie

Wij wijzen op de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de zomerdijken, de Waalbandijk, de wielen en de voormalige steenfabriek. Hoewel er geen beschermde monumenten in het plangebied staan, is het gebied onderdeel van het rijksbeschermde wederopbouwgebied Maas en Waal – West, waarvan wij de effecten graag onderzocht zien. *Wij wijzen hiervoor ook naar het advies van de gemeente Druten en de benodigde afstemming met de Adviescommissie Omgevingskwaliteit.*

Natuur

Er heeft op basis van het concept NRD een toetsing op natuuraspecten plaatsgevonden. Dat is van belang om de huidige situatie in beeld te brengen, maar is minder bruikbaar om de exacte effecten op beschermde soorten en N2000-gebieden te kunnen bepalen. Daarvoor dient eerst nog de MER-procedure doorlopen te worden met de uitwerking van de verschillende varianten. Ons inziens is de effectbepaling te vroeg en nog te globaal. De natuurtoets en het stikstof onderzoek zijn gebaseerd op het eerste globale ontwerp en de daarbij horende globale werkzaamheden. De verschillende varianten zijn niet getoetst. Ons inziens kunnen er nog geen volledige conclusies getrokken worden over de te verwachten negatieve effecten op beschermde soorten en N2000-gebieden. De conclusies over mogelijke vergunningplicht kunnen niet worden getrokken op basis van de huidige globale plannen. Wij zijn het met een aantal conclusies dan ook niet eens. Onze opmerkingen hebben wij in de rapportage van de natuurtoets gezet.

Hetzelfde geldt voor effecten op Gelders Natuurnetwerk(GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO), dit kan nog niet concreet worden bepaald met het huidige globale ontwerp. Verder moeten de effecten op GNN en GO van elkaar worden losgekoppeld, hier zitten verschillende regels aan verbonden. Graag ook verwijzen naar de vigerende Omgevingsverordening.

Wat betreft de effecten op N2000 ontbreken de positieve bijdragen aan N2000 doelen, dus juist welke positieve effecten op doelsoorten er met de ontwikkeling worden behaald. Dat maakt het plan sterker.

De effecten van recreatie en het plaatsen van de natuurhuisjes op N2000 doelen en soorten als broedvogels (leefgebied) behoeft een nadere uitwerking in de passende beoordeling. Ga ook in op een eventuele zonering van recreatie. Een struingebied zal uiteindelijk meer verstoring opleveren voor soorten, dan een gereguleerd pad. Hier moet goed over nagedacht worden. Er wordt ook gesproken over de draagkrachtanalyse ganzen. Die hoort thuis in de passende beoordeling. Op dit moment kan de draagkrachtanalyse nog niet goed worden berekend omdat er nog geen VKA (voorkeursalternatief) gekozen is. Hierdoor is het exacte ruimtebeslag is nog niet bekend.

In paragraaf 5.2.3 wordt voorgesteld om het kribvak ongeschikt te maken voor rivierrombout door het kribvak te vergraven na de uitsluipperiode. Onduidelijk is wat hier bedoeld wordt met kribvak. Wanneer wordt aanbevolen om ook het deel onder water te vergraven zal dat juist tot extra verstoring van de rivierrombout leiden omdat de larven 2 á 3 jaar onder water doorbrengen, ook tussen de kribben. Vergraven van droge deel van kribvak zal uitsluipen waarschijnlijk niet verhinderen, uitsluip is ook geconstateerd op basaltblokken van de kribben en zelfs op verticale damwanden van kanalen. Wenselijk om deze aanbeveling wat nader te specificeren omdat het effect nu niet te beoordelen is. Wij zijn overigens van mening dat de uitsluipperiode wat korter is, van juni t/m augustus.

Overige reactie concept NRD:

Op pagina 13 wordt aangegeven dat op het oude steenfabrieksterrein het grootste deel van de huidige bebouwing gesloopt wordt. Een klein deel van de bestaande fabriekshal blijft staan als cultuurhistorische verwijzing naar het verleden van de baksteenindustrie. Het overblijvende deel van de bebouwing wordt teruggeven aan de natuur. De gemeente geeft in haar advies aan dat het terrein van de voormalige steenfabriek van grote cultuurhistorische waarde is. Er moet dan ook een invulling worden gegeven aan het terrein die hiermee voldoende rekening houdt

Op pagina 19 bij de variant Riviernatuur graag toevoegen welke natuurdoeltypen N2000 nagestreefd worden en welke doelsoorten. Niet alleen waternatuur, maar ook landnatuur zoals ruigte en zomen, glanshaver hooilanden, bever, otter, kamsalamander, (broed)vogels, ganzen, meervleermuis, modderkruiper enzovoorts. Ook moet overwogen worden of er niet minder diep water (plassen E in fig. 10) kan komen, want een doel vanuit het beheerplan in Drutensche waarden is versterking leefgebied eenden, ganzen en steltlopers.

In de tabel op pagina 22 ontbreekt de toetsing op oude bosgroeiplaatsen, net zoals de bijdragen aan de N2000 doelen. In de tabel op pagina 23 ontbreekt de bijdrage aan het leefgebied van de meervleermuis. Graag op pagina 24 toevoegen dat er negatieve effecten tijdens de aanlegfase en gebruiksfase kunnen zijn door verstoring door geluid, trilling en mechanische effecten. Het stuk met betrekking tot landschap op pagina 26 graag onder het aspect ‘Natuur’ zetten.

Op dit moment missen wij nog het onderscheid in effecten op GNN en op GO. De opmerkingen bij de natuurtoets zijn ook relevant voor de definitieve NRD, dus zowel voor een voorkeursvariant als ook voor andere varianten die worden beoordeeld. Weliswaar worden GNN en GO genoemd als toetsingskader, maar is nog niet uitgewerkt hoe. Het is van belang om naast de effecten op natuurkwaliteit ook te toetsen op de afzonderlijke regels voor GNN en voor GO: wat zijn de effecten en hoeveel GNN-compensatie of GO-versterking is dan nodig, en hoe wordt

dit ingevuld. Eerst moet worden aangegeven welke ontwikkelingen afwijken van het vigerende bestemmingsplan/omgevingsplan. Vervolgens moet dus duidelijk onderscheid worden gemaakt welke ontwikkeling in GNN en welke in GO plaatsvindt

In het bestemmingsplan met betrekking tot het natuurontwikkelingsgebied ten zuidoosten van het Excluton terrein is ook een ontgrondingsgebied annex natuurontwikkelingsgebied opgenomen waar, conform de richtlijnen van Rijkswaterstaat, riviercompensatie gerealiseerd zal worden. Dit gebied ligt ten zuidoosten van het Excluton terrein, ten oosten van de voormalige ontsluitingsweg en is begrensd door het bestaande bos, het steenfabrieksterrein en de zomerdijk. Voor deze locatie zijn in het verleden vergunningen aangevraagd om te ontgronden en extra riviercompensatie te plegen ten behoeve van de verbindingsweg tussen het Exclutonterrein en het voormalige Conpaxterrein. In het nu voorliggende inrichtingsplan is het compenserende natuurontwikkelingsgebied conform onderstaande afbeelding integraal overgenomen als autonome ontwikkeling. Dat bekent dat (ook positieve) effecten van dit compensatiegebied niet moeten worden meegenomen in effecten van dit nieuwe plan, en dan ook niet kan meetellen als eventuele GNN compensatie dan wel GO-versterking.

In paragraaf 3.3 adviseren we op basis van bovenstaande opmerkingen als onderzoeksvraag mee te nemen: Wat betekenen de varianten voor de hydraulische ruwheid van de uiterwaard? Indien er sprake is van extra verruwing: hoe kan dat met beheer worden voorkomen en welke implicaties heeft dat beheer voor de inrichting? Dit wordt wel impliciet benoemd in vraag 2, maar het bruggetje naar beheer en implicaties voor inrichting is nog niet gelegd.

Verder dienen in de definitieve NRD ook de effecten van recreatievoorzieningen en recreanten op natuurkwaliteit te worden meegenomen. Als laatste willen we jullie erop wijzen dat bij thema Natuur de status van Vogelrichtlijngebied gebied met leefgebieden voor een aantal vogelsoorten een belangrijk toetsingscriterium is.

Aanvullende punten

- Wij verzoeken u om duidelijkheid over de diepte van de plassen. Als suggestie voor verbetering van uw plan op dit punt verwijzen wij u naar het resultaat van de werksessies die op initiatief van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) plaatsvond voor de zuidelijke Waaldijken. Zie ook het document ‘Verslag Werkplaats 2’*, ‘Zuidelijke Waaldijken’*. In deze werksessie is een alternatief plan doorgedacht voor de Drutensche Waarden, dat is opgebouwd vanuit riviergeulen, geen diep water en meestromende nevengeulen.
- Wij stellen voor een derde variant te ontwikkelen: een ruimtelijke variant met een bescheidener hoeveelheid water, met een landschapsontwerp dat beter aansluit bij het DNA van de rivier.
- Wij vragen een plan op te stellen waarin de gronden van derden buiten beschouwing worden gelaten, om zo inzicht te bieden in wat er overblijft. *Er is door u aangegeven dat dit niet het geval is. Wij vragen u dit na te gaan en te verduidelijken in de verbeeldingen.*
- Daarnaast vragen wij ons af of de tijdelijke zandwinning van 10 jaar daadwerkelijk binnen deze periode afgerond zal worden, gezien de afhankelijkheid van de vraag naar bouwstoffen.

Er bestaat een risico op uitloop. Wij vernemen graag hoe u van plan bent met mogelijke vertragingen om te gaan.

- De concept NRD beschrijft een Voornemen en twee varianten om de milieueffecten van te beoordelen. We missen hierin een evaluatie van de varianten: wordt het Voornemen/ Voorkeuralternatief bijgesteld op basis van de MER, hoe worden de andere varianten hierin betrokken?
- Het stikstofonderzoek is in dit stadium nog niet volledig omdat het gebaseerd is op een globaal ontwerp en globale werkzaamheden. Het is voor ons om deze reden niet mogelijk om de stikstoftoets te beoordelen. Graag verwijzen wij naar het hierboven genoemde advies ten aanzien van de natuurvergunning.
- Graag overal waar Wnb (Wet natuurbescherming) staat, OW (Omgevingswet) van maken.

Samenvattend adviseren wij om het plan verder te ontwikkelen met inachtneming van bovenstaande punten. Met name de omvang en diepte van de plassen lijkt op dit moment disproportioneel, wat zowel landschappelijk als ecologisch negatieve effecten kan hebben.

Bijlage 2: Gemeente Druten; uitwerking advies concept NRD en natuurtoets Drutensche Waarden

Reactie concept NRD Drutense Waarden gemeente Druten
10-4-2025

Ecologie en landschap
Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) – 17 mei 2024

Opmerkingen	**Paginanr. of thema**
Bij 1.2 toevoegen dat het een natura2000 gebied betreft. En toelichten wat deze status betekent.	5
Op de kaartjes de begrenzing van de legenda items toevoegen. Nu is het niet duidelijk tot waar bijvoorbeeld de herinrichting van de steenfabriek reikt.	Pagina 12
In de legenda van de kaartjes thema 'natuur' toevoegen. Om duidelijker te maken waar natuur wordt gerealiseerd. Dat zijn niet de plekken waar ook recreatie is. Alleen waar struinpaden zijn rekenen we als natuur. Daarin ook niet de diepe plassen opnemen, omdat deze weinig natuurwaarden hebben.	o.a. pagina 12
Op de kaartjes duidelijk aangeven dat de waterplas ten zuidoosten van het bedrijventerrein een uitstaande verplichting is en daarmee 'los' staat van het initiatief. Dit geldt ook voor de percelen van Staatsbosbeheer. Deze gebieden niet inkleuren in de varianten.	Pagina 12
Wat is de bandbreedte van hoe diep de zandwinningsplassen kunnen worden gemaakt? Welke diepte wil K3 toepassen? Wat is de bandbreedte van de hellingshoek voor de zandwinningsplassen (mogelijkheid voor natuurlijke oever)? Welke helling wil K3 toepassen?	Pagina 12
Er wordt te weinig ingegaan op de ligging, relatie en functie van het gebied met haar omgeving. Denk bijvoorbeeld aan de naastgelegen Afferdense en Deestse waarden of het Laakbos. Hoe kan de ontwikkeling hierop aansluiten en versterking bieden? Ecologisch gezien, maar ook recreatief gezien. Daarop aansluitend: geef aandacht aan de manier waarop specifiek de ecologische noord-zuid verbinding in Druten kan worden versterkt. Deze ambitie maakt onderdeel uit van het beleidsplan Natuur & Biodiversiteit van gemeente Druten. En gaat hoogstwaarschijnlijk landen in de Omgevingsvisie Druten. De ecologische modellen vanuit de provincie richten zich vooral op oost west. Dus wij leggen de nadruk ook op een ecologische noord-zuid verbinding.	Pagina 12

"Circa 92 ha aan landbouwgrond wordt omgevormd naar natuur" De diepe wateren van ontzandingen zullen weinig tot geen natuurwaarde hebben. Dit kan dus niet meegerekend worden in het aantal hectare. Graag de oppervlakte hierop aanpassen. Geef aan hoeveel ha landbouwgrond wordt omgevormd naar natuur met natuurwaarden (geen recreatie). En geef aan hoeveel ha landbouwgrond wordt omgevormd naar diepe plassen (waarbij weinig sprake is van natuurwaarden). In de natuurtoets uitwerken bij welke diepte een plas nog een natuurfunctie heeft en wanneer niet. Daarop de bandbreedte aanpassen met de voorgestelde inrichtingsvarianten.	Pagina 12
Graag toelichten wat wordt bedoeld met het omvormen van agrarische grond naar natuur. Wordt hierbij bijvoorbeeld ook de toplaag afgeplagd? Is er sprake van waardevolle zaadbank? Of kan gebiedseigen zaad worden ingebracht om oorspronkelijk waardevolle soorten in het gebied terug te krijgen? Advies om vanuit een ecohydrologisch perspectief een beheer- en inrichtingsplan te laten maken. Hoe wordt er nagedacht over het beheer?	Pagina 12
Waar komen de zonnepanelen? Worden deze op daken aangebracht of op land? Graag verduidelijken wat het idee is.	Pagina 13
Is de huidige agrarische open ruimte (driehoek tussen het huidig bedrijfsterrein en het terrein direct aangrenzend aan sleep- en bergingsbedrijf FBT) een ecologische verbinding? Is hier een aanpassing nodig om deze verbinding in stand te houden? Bijvoorbeeld het ingraven van een faunatunnel? Of amfibiëntunnel? Kijk of hierin een combinatie met het zonneveld kan worden gemaakt.	Pagina 13 Pagina 27 (Energie)
Het is mij niet helder hoe de nieuwe situatie van de oude steenfabriek wordt. 1 deel slopen, 1 deel behouden én 1 deel behouden + teruggeven aan de natuur? Als een soort ruïne? Is dat de bedoeling? Dan uitwerken hoe dit optimaal kan voor diverse soorten, in de natuurtoets. Ook hoe er dan omgegaan wordt met recreatie hier en verstoring bij de ruïnes.	Pagina 13
Is de oppervlakte van de te slopen steenfabriek gelijk aan het oppervlak B? Er staat: "per saldo blijft de oppervlakte bedrijventerrein gelijk aan de huidige situatie".	Pagina 13
De oude steenfabriek wordt grotendeels gesloopt en teruggegeven aan de natuur t.b.v. uilen, vleermuizen en marterachtigen. Worden deze soorten specifiek genoemd omdat het gebouw nu leefgebied is van deze soorten? En dit dus vereist is in het kader van een vergunning (voorheen ontheffing Wnb)?	Pagina 14

Graag meer duidelijkheid rondom de bedrijfswoningen en de zonering hiervan.	Pagina 14
Er staat beschreven dat tijdelijke zandwinning bijdraagt aan natuuronwikkeling. Dit is iets rooskleurig. Maak duidelijk dat de diepe plassen zelf weinig toegevoegde waarden hebben betreft de natuurwaarden. En dat de natuurontwikkeling ná het zandwinnen pas start, dus na de 10 jaar.	Pagina 14
Voor de wandelpaden en/of struinpaden en zonering hiervan is participatie van natuurclubs en inwoners van groot belang. Struinpaden voorkomen veel wandelaars, terwijl uitgezette wandelpaden mensen (en honden) sneller aantrekt. Daarbij is het ook belangrijk om afwegingen te maken i.r.t. de Afferdense en Deestse waarden. Onderzoek dit in het kader van de wens van de omgeving én de natuurwaarden. Hoe krijgt jullie participatietraject vorm? Verzamelen jullie daarin ook data? Enquêtes bijvoorbeeld. Graag ontvangen we daarvan de resultaten.	Algemeen
Voor de vogelkijkhutten nagaan welke locaties het meest interessant zijn qua natuurwaarden en welke categorie bezoekers je hier wel/niet wenst (honden bijv.). Diepe plassen zijn mogelijk minder interessant dan ondiepe plassen?	Pagina 16
Graag ook aandacht besteden aan informatie/communicatie borden met toelichting op de natuurwaarden in het gebied en wat het speciaal maakt. Bijvoorbeeld dat het Natura2000 betreft.	Pagina 17
Graag duidelijker maken hoe de variant Recreatie en Economie past bij een gebied met Natura2000 status. In eerste instantie lijkt deze variant geen recht te doen aan de natura2000 doelstelling.	Pagina 17
Betreft de natuurcamping en natuurhuisjes is het niet duidelijk om wat voor aantallen het ongeveer gaat en wat de impact op de natuur hiervan kan zijn. Ten alle tijden moet recht worden gedaan aan de status van natura2000. Als de camping, natuurhuisjes als ook zandstranden een negatieve impact hebben op de natuurwaarden is dit niet gewenst.	Pagina 18
In de variant natuur wordt gesproken over de aanwezigheid van ruigtes. Dit zou ook onderdeel van het basisinitiatief moeten zijn.	Pagina 19
Er staat dat plassen met elkaar worden verbonden voor een verbinding voor vissen. Is dit effect er met de diepe plassen? Hierbij vooral kijken naar de ecologische functie van een nevengeul/uiterwaard van de rivier de Waal. Wat is er nodig voor vissen?	Pagina 19

Worden bij de variant natuur ook uitkijkpunten aangelegd? Zo ja waar? En hoe kom je daar? Denk hierbij aan recreatiedruk en (loslopende) honden. Die zijn nadrukkelijk niet gewenst in de natuurversie. Denk dus aan een struinpad richting een uitkijkpunt. Of uitkijkpunten vanaf de dijk.	Pagina 19
Wat zijn de effecten van de verstoringen (geluid, trillingen) op natuur?	Pagina 22
Toevoegen: 'effecten op kernkwaliteiten landschap' --> zie Omgevingsverordening Gelderland	Pagina 22
Alle kernkwaliteiten landschap dienen apart besproken te worden. Getoetst te worden waarom ze wel/niet aangetast worden.	Pagina 22
Toevoegen: effecten op ecohydrologie (relatie tussen ecologische en hydrologische systeem).	Pagina 22
Toevoegen: effect van licht	Pagina 22
Er wordt te weinig ingegaan op het landschap dit is ook een thema incl. toetsingscriteria	Pagina 22 Pagina 25
De natuurtoets ook overleggen met het Waterschap en de natuur/biodiversiteitsdoelen vanuit het Waterschap meenemen in de plannen.	Pagina 22/23
Wees straks bij de visualisaties van de effecten ook reëel met de effecten op natuur. De diepe plassen dragen daar weinig aan bij bijvoorbeeld.	Pagina 23
Er staat dat het "doel van het project is om de natuurontwikkeling in het besluitgebied te versterken, mede in het kader van Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland en de Groene Ontwikkelingszone." Dit doel opnemen bij 1.1 zodat het helder is dat dit de primaire doelstelling is.	Pagina 23
Denk bij de natuurontwikkeling ook aan het versterken van noord-zuid verbindingen en niet alleen aan oost-west verbindingen. Zie punt eerder genoemd.	Pagina 23
Niet alleen de beschermde soorten dienen in acht te worden genomen maar ook de overige diersoorten in het kader van de zorgplicht. (Omgevingswet, artikel 1.6 en 1.7a. & Artikel 11.6 van het Bal)	Pagina 24
Bij landschap ook de ecohydrologie toevoegen.	Pagina 26

De overgang van het plangebied naar de omgeving op de thema's landschap + natuur (ecologische verbindingen) meenemen en uitwerken.	Pagina 26
Neem ook natuurorganisaties mee in de voorbereidingen. Zij hebben lokale (waardevolle) kennis en geeft een plus op het plan en een grotere kans van slagen. Dit graag vroegtijdig in het proces doen, zodat ze aan de voorkant betrokken kunnen worden. Denk daarbij bij voorbeeld aan IVN.	Pagina 28
Pas data aan.	Pagina 28
Er wordt nog weinig ingegaan op aanhaking bestaande plannen zoals Natura2000 doelstellingen, GO-doelstellingen, GNN doelstellingen. Daarnaast moet er aangehaakt worden op • het nieuwe Beleids- en uitvoeringsplan Natuur en Biodiversiteit Druten (2024). • Groenbeleidsplan Druten (2004) • LOP Druten, Wijchen, Beuningen. • Toekomstvisie van Druten: Druten2040 | Gemeente Druten Meer duidelijkheid koppeling Rivierkundige ontwikkelvisie Drutense Waarden & Waaier van geulen.	Natuur
Er wordt geen aandacht besteed aan de provinciale verordening onderdeel landschap: **Hoofdstuk 5 Instructieregels omgevingsplan** **Afdeling 5.3 Instructieregels omgevingsplan: landschap** **Artikel 5.39 (beschermen landschap Gelderse streken: Land van Maas en Waal)** Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op locaties binnen de Gelderse streek Land van Maas en Waal bij een nieuwe activiteit of ontwikkeling rekening gehouden met de voor die streek vastgestelde kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen van het landschap als bedoeld in bijlage Kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen landschap Gelderse streek Land van Maas en Waal. Zie voor de toepassing van de regels: link. De kernkwaliteiten zijn juridisch bindend en staan o.a. vermeld in regels op de kaart.	Landschap
In hoeverre heeft recreatie (wandelen, struinen, camping, zwemmen) effect op natuur en beschermde soorten? Denk hierbij ook aan honden in het struingebied. Hoe is er gedacht over toezicht? Gemeente ontvangt vaak klachten van verstoring van broedende vogels. Met name door loslopende honden. Denk na over zonering van gebieden. Met de provincie eens dat struinen kan zorgen voor meer verstoring dan 1 of 2 duidelijke wandelpaden.	Recreatie

In de plannen zijn de gronden die niet van K3/Excluton zijn ook ingetekend. Dit geeft een verwarrend beeld. Dit eruit halen.	Algemeen

Opmerkingen 5.1.2e *–nav Advies provincie Gelderland op concept NRD – 18 oktober 2024*
We sluiten aan bij de opmerkingen van de provincie, met bovenstaande opmerkingen aangevuld. We houden contact met de provincie om info uit te wisselen. Dit doen wij ook met gemeente West Maas en Waal ambtenaar landschap.

Opmerking	**Paginanr. of thema**
We sluiten aan bij de opmerkingen van de provincie, met bovenstaande opmerkingen aangevuld. We houden contact met de provincie om info uit te wisselen. Dit doen wij ook met gemeente West Maas en Waal ambtenaar landschap.	nvt

Opmerkingen Natuurtoets Waardenburg Ecology – maart 2024

Opmerking	**Paginanr. of thema**
Let op: De natuurtoets is 3 jaar geldig onder de Omgevingswet en dus inmiddels alweer verlopen (veldbezoek in 2022).	nvt
Figuur 2.3 heeft de verkeerde afbeelding. Legenda en afbeelding komen niet overeen.	Pagina 18
In de natuurtoets uitwerken bij welke diepte een plas nog een natuurfunctie heeft en wanneer niet. Daarop de bandbreedte aanpassen met de voorgestelde inrichtingsvarianten.	nvt

Water
Het is voor de gemeente Druten een harde randvoorwaarde dat het initiatief zowel in de aanlegfase als in de eindsituatie binnendijks niet leidt tot een vermeerdering van kwel en wegzijging van grondwater. Elke verandering van de grondwaterstanden binnendijks is uitgesloten. De gemeente Druten gaat uit van de nullijn m.b.t. kwel en wegzijging. De reden hiervoor is dat er nu al meldingen van overlast door binnendijkse kwel (o.a. Boldershof terrein e.o.) en wegzijging (o.a. Vijverhof) bij de gemeente binnenkomen. Dit is een erg gevoelig onderwerp binnen de gemeente. De gemeente wil daarom meer meldingen of een verergering van de overlast voorkomen.
De concept NRD is nog vrij algemeen en weinig concreet. Ook het initiatief is nog weinig concreet. Wat wordt bijvoorbeeld de diepte van de plassen? Dat is opvallend omdat er wel wordt geschreven over een gecombineerd Plan- en Project MER dat moet worden gebruikt bij zowel de wijziging van het omgevingsplan als bij de ontgrondingenvergunning. Met name voor een project MER deel moet veel gedetailleerder worden onderzocht en moet bijvoorbeeld een uitvoeringsfasering worden

opgenomen. Alle varianten die worden onderzocht hebben echter enkel betrekking op de inrichting van het gebied, en er is niets vermeld over de wijze van uitvoering, fasering etc.
Daarnaast wordt het detailniveau van hoe onderzoeken wordt uitgevoerd gemist. Welk grondwatermodel wordt bijvoorbeeld gebruikt (MORIA?) en hoe wordt dit locatie specifiek/ meer betrouwbaar gemaakt. Met name omdat de samenstelling en de dikte (weerstand) van de deklaag in de uiterwaarden vaak plaatselijk erg fluctueert. Biedt een regionaal model wel voldoende zekerheid over de feitelijke situatie? Worden er bijvoorbeeld eerst gedetailleerde terreinmetingen uitgevoerd om de juiste modelinput te bepalen? De gemeente Druten dingt aan op goede herleidbaarheid van de uitgevoerde modelkalibraties (validatierapporten etc.) Tijdig monitoren en het opzetten van een uitgebreid meetnet is onmisbaar. Er moet een goede nulmeting uitgevoerd worden.
Welke mitigerende maatregelen worden voorgesteld als uit de modelberekeningen blijkt dat er toch ongewenste effecten (kwel binnendijks) optreden en hoe wordt het effect bepaald van deze maatregelen? Dat mist nu nog. Verder gaan zijn natuurlijk de stabiliteit van de waterkering en de kans op piping en dergelijke van belang om voldoende in beeld te brengen.
Het aspect waterkwaliteit komt nu nog maar matig aan bod. Is er een Kader Richtlijn Water opgave voor dit gebied is? Zeker bij het verontdiepen van de plassen willen we als gemeente de zekerheid hebben dat dit niet leidt tot verspreiding/ verontreiniging van grond- en oppervlaktewater.
Ten aanzien van de rivierkunde toetsen wordt er volgens ons niet aan alle RBK4.0 normen getoetst (dwarsstroming ontbreekt).

Economie
Toename van watergebonden bedrijfsactiviteiten passen binnen het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) waaraan we ons als gemeente Druten hebben geconformeerd. Behoud en waar mogelijk uitbreiding van bestaande bedrijventerrein met een waterverbinding is nodig voor duurzame logistiek en de circulaire transitie. Watergebonden bedrijventerreinen zijn cruciaal voor de circulaire economie. Op langere termijn worden nieuwe locaties verwacht; behoud van de reeds bestaande watergebonden terreinen wordt als essentieel gezien. Er gelden wel spelregels voor nieuwe of uitbreiding van bestaande watergebonden bedrijventerrein. Deze zijn opgenomen in het RPW. Na verdere concretisering van de plannen zal toetsing aan de regels uit het RPW moeten worden uitgevoerd.

De adviesvraag aan het IOW is verzonden.

Energietransitie
Excluton heeft deelgenomen aan de participatiebijeenkomsten i.h.k.v. de Visie op zonne- en windenergie en aangegeven dat zij graag windmolens en zonnedaken op eigen terrein willen plaatsen. Energie-opwek bij gebruik is gunstig met het oog op beperking van netbelasting. De locatie wordt meegewogen in het onderzoek van de gemeente Druten naar geschikte windgebieden.

Verkeer en vervoer
Bij de verdere uitwerking van het plan moet er een mobiliteitsplan worden opgesteld waarin de verkeerseffecten van de planontwikkeling op de omgeving per fase worden weergegeven.
Randvoorwaarde is dat verkeer per as wordt afgewikkeld via de Noord-Zuid/ Noord

Zuidweg. Het is niet toegestaan om de bestaande ontsluiting via de Heersweg – Kerkstraat te gebruiken als reguliere ontsluiting of anderzijds op te waarderen. Deze route richting het industriegebied moet autoluw blijven. Het terugbrengen van (vracht)autoverkeer en intensiveren van vervoer over water zien we graag uitgewerkt/onderbouwd in het op te stellen mobiliteitsplan.

Cultuurhistorie
Een groot deel van het plangebied van het initiatief is gelegen in een cultuurhistorisch waardevol gebied. Met name voor het terrein van de voormalige steenfabriek vraagt dit extra aandacht. Het is daarom noodzakelijk dat advisering van de Adviescommissie Omgevingskwaliteit van de gemeente Druten wordt betrokken bij de verdere uitwerking van het initiatief.

Voorgenomen ontwikkeling is gelegen in een gebied met een hoge cultuurlandschappelijke waardering. In de Drutense uiterwaarden is de geschiedenis van de steenindustrie nog af te lezen, en rond de aangrenzende dijk is de strijd tegen het water in de vorm van doorbraakkolken nog te vinden. De bescherming van dit cultuurhistorisch waardevolle gebied is beleidsmatig vertaald in het omgevingsplan Druten. De voor Waarde - Cultuurhistorisch waardevol gebied aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), namelijk mede bestemd voor het behoud, beheer en versterking van de cultuurhistorische waarden. De cultuurhistorische waarde wordt, zoals eerder vermeld, mede bepaald door dat het gebied een geschiedenis kent van met name de baksteenindustrie. In het gebied bevindt zich de in 1990 gesloten steenfabriekscomplex (Rodruza) Waalbandijk 145 met de karakteristieke schoorsteenpijp. De oude steenfabriek heeft geen gemeentelijke beschermde status, maar is een cultuurhistorisch waardevol industrieel element. Met de voorgestelde sloop van een groot deel van de fabriekshal gaat veel karakteristiek verloren.

Voormalig steenfabriekterrein

A *Verplaatsing functie watergebonden bedrijfsterrein (5,1ha)*
B *Gedeeltelijk amoveren bebouwing (6600m2)*
C *Handhaven bebouwing (470m2)*
D *Bedrijfwoningen wijzigen naar reguliere woonbestemming (340m2)*

Figuur 5

Een deel van het ovengebouw (B) met de schoorsteen (markant punt in het landschap) zou als blijvende herinnering in stand moeten blijven. Het gedeeltelijk amoveren met behoud van de schoorsteen en een deel van de oven heeft vanuit het aspect cultuurhistorie de voorkeur. Het teruggeven van de overige bebouwing aan de natuur (vleermuizen) bestaat geen bezwaar (vanuit natuur misschien zelfs wel wenselijk). Het is eerder gedaan met de restanten van de vlamoven in de uiterwaarden van Deest.

Het gebouwdeel (C rood omkaderd) behouden is op zich prima, maar dit is geen representatief deel van het oude fabriekscomplex en met alleen behoud van dit deel verliest het oorspronkelijke fabriekscomplex zijn samenhang. Dus liever behoud van de schoorsteen met (een deel van) het ovengebouw.

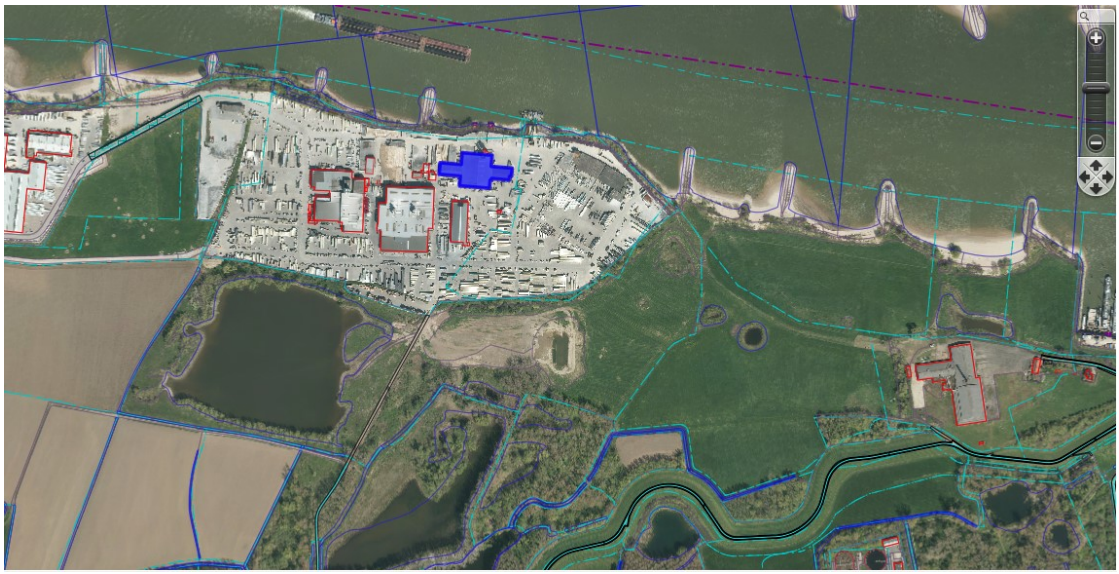

schoorsteen als markant punt in het landschap

Ook op het Exclutonterrein bevinden zich nog restanten van een oude steenfabriek MijnLieff (1902-1937)

Recreatie en toerisme

Algemeen

Zoals ook beschreven bij ecologie en landschap is het vanwege de *omliggende* Natura 2000 gebieden meer verheldering nodig op de effecten van de diverse varianten/aanpassingen. De mogelijkheden voor meer intensieve vorm van recreatie zijn interessant vanuit oogpunt recreatie/toerisme, ontspanning/welzijn, en economisch oogpunt, mits dit niet verstorende werkt op die gebieden. Vanwege de toenemende aanwas aan inwoners en woningen, zijn inwoners -en

bezoekers van elders- gebaat bij een groen/blauw uitloopgebied voor ontspanning en recreatie. Een natuurgebied met enkel struinmogelijkheden is daar minder geschikt voor. Daarom graag meer verduidelijking van de effecten.

Maaien van struinpaden (blz. 15) lijkt logisch, maar vanuit natuuroogpunt een contradictie in termino (bij de Afferdense en Deestse Waarden is dit vanwege het ecologisch evenwicht/ natura 2000 en migratiegedrag grote grazers onmogelijk gebleken).

Steenfabriek(terrein)
In aanvulling op het advies met betrekking tot cultuurhistorie is ook op het gebied van recreatie en toerisme het steenfabriekterrein waardevol. In gemeente Druten zien we de steenfabriekhistorie als een USP (Unique Selling Proposition) en zien we dit als belangrijk industrieel en cultureel erfgoed. Het (grotendeels) behouden van het fabrieksgebouw en het geheel of gedeeltelijk toegankelijk maken voor publiek is zeer wenselijk. Wellicht gecombineerd met een bescheidden horecafunctie zoals bijvoorbeeld een theehuis en een bezoekersgedeelte en een gedeeltelijke bijzondere overnachtingsmogelijkheid in het gebouw. Extensieve en kleinschalige vormen van recreatie zijn mogelijk, eventueel in combinatie met beperkte kleine overnachtingsmogelijkheden (enkele natuurhuisjes of in het bestaande fabrieksgebouw).

Bijlage 3: Rijkswaterstaat; uitwerking advies concept NRD en natuurtoets Drutensche Waarden

In de basis staat de Minister (en Rijkswaterstaat namens de Minister) positief tegenover alle ontwikkelingen die geen negatieve rivierkundige effecten hebben en die passen binnen:

- De Nationale Omgevingsvisie (NOVI);
- Het Nationaal Water Programma (NWP);
- De instructieregels (artikelen 5.43, 5.46 en 5.47) uit het Besluit kwaliteit leefomgeving;
- De Beleidsregels grote rivieren 2025.

De ontwerpen in de concept NRD bevatten elementen die afwijken van de Vegetatielegger. Als deze afwijkingen rivierkundig niet nadelig zijn en een verbetering van de natuur opleveren, dan zijn er mogelijkheden om dat toe te staan.

Of iets daadwerkelijk ook toegestaan kan worden, is afhankelijk van de definitieve uitwerking. De uitwerking is in de fase nog onvoldoende concreet om daar uitspraken over te doen.

Het belangrijkste advies vanuit de Minister/Rijkswaterstaat kan positief verwoord worden:
Zorg dat het rivierbelang in acht wordt genomen, in de breedst mogelijke zin. De rivier (en het rivierbed) mag er alleen beter van worden, niet slechter.

Bijlage 4 Waterschap Rivierenland; uitwerking advies concept NRD en natuurtoets Drutensche Waarden

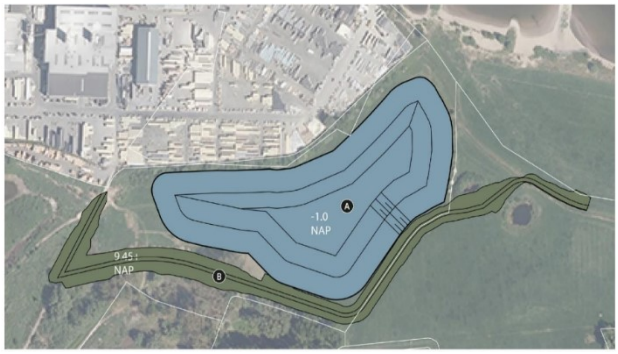
1.2Het besluitgebied

Het gedeelte wat in eigendom is van het waterschap wordt conform afspraak met de betreffende werkgroep over natuurcompensatie niet betrokken bij het inrichtingsplan. Het maak dan ook geen onderdeel uit van het besluitgebied

Het is ook goed te realiseren dat de effecten van het plan ook buiten het besluitgebied invloed hebben. Het verwachte beïnvloedingsgebied is wellicht ook op te nemen in de beschrijving.

1.3.3. Bestemmingsplan Buitengebied, ...173

Ten aanzien van de autonome ontgrondingsgebied annex natuurontwikkelingsgebied is ook het waterschap betrokken vanwege de diverse aspecten rondom de zomerkade en de primaire waterkering (bevoegd gezag) aan de ontwikkeling zijn ook eisen gesteld vanuit deze belangen en vastgelegd in een vergunning. Dit komt niet terug in de tekst.

2.1.1 Algemeen

WATER

Binnen de zomerkader zijn afspraken gemaakt over o.a. het peilbeheer en is een in en uitlaat beleid buiten polder die mee genomen moet worden

Dit komt niet naar voren in de beschrijving of de verdere uitwerking

3. Te verrichten onderzoeken

3.3 Onderzoeksvragen

Aangeven van welk gebied worden de effecten bekeken (zie ook 3.7 waar de omgeving wordt genoemd)

Bij vraag 7 zouden ook de tijdelijke effecten op de waterkering, geohydrologie en watersysteem (binnendijks) meegenomen moeten worden
Bij de onderzoeksvragen ontbreken de volgende vragen

- wat zijn de effecten op stabiliteit van de waterkering/zomerkade.
- Wat draagt het bij aan de toekomstige dijkverbetering*

Bij het thema Geohydrologie ontbreekt onze inziens de effecten op het binnendijks watersysteem en gebruiksfuncties in de tijdelijk en gebruiksfase.
Bij het thema stabiliteit hoort wellicht ook de stabiliteit van de primaire waterkering en de zomerkade en erosiegevoeligheid van de taluds/oevers.

3.5 effecten op de rivier, dijk en waterhuishouding.

Vanuit het beleid van het waterschap zal er ook naar de hiervoor relevante aspecten moeten worden gekeken.
De onderzoeken vormen voor ons de basis voor een beoordeling die in de notitie moet worden opgenomen. Zie bijlage “Stappenplan/Onderzoeken buitendijkse ontwikkelingen”.

De feitelijke inrichting zal ook moeten worden onderzocht op zaken zoals dierlijke graverij etc zie ook het “beverprotocol” in het stappen plan.

Stappenplan/Onderzoeken buitendijkse ontwikkelingen

Voor het beoordelen van uiterwaarden projecten en de uiteindelijke inrichting moeten minimaal de volgende stappen worden doorlopen.

1. Opstellen geohydrologisch rapport
   Voor het bepalen van de effecten is een modellering gewenst en dient ons moria model te worden verfijnd met aanvullende bodemgegevens (extra boringen en sonderingen). Hierbij wordt gekeken naar bijvoorbeeld kwel en wegzijging en de gevolgen hiervan binnendijks.
   Uitgangspunt is dat het neuraal moet zijn(0%)dit is het vertrekpunt.
   Het model moet worden verfijnd met o.a. lokale bodemgegevens om het geschikt te maken voor de het plangebied.

   De uitkomsten van dit rapport vormen onder andere de basis voor stap 2 kwelweglengte/spreidingslengte.
   - Richtlijn Kwel en Wegzijging versie 23-10-2012
   - Moriamodel waterschap

   Specifieke eisen van de betrokken gemeente (ervaring is dat deze strenger zijn)

2. Toetsing Dijkstabiliteit en Piping

Op basis van een goedgekeurd geohydrologisch rapport kan via de "kapinga methode" de effecten voor de waterkering worden bekeken. Dit kan leiden tot aanvullende opmerkingen/eisen.

- Bepaling dijkveiligheid met Geohydrologische Analyses

3. Bepalen Mitigerende Maatregelen

Als de referentie situatie en het gewenste ontwerp zijn doorgerekend, kan worden bepaald welke mitigerende maatregelen moeten worden uitgevoerd om na realisatie een geohydrologisch neutraal ontwerp te krijgen. Belangrijk is om ook inzicht te krijgen in de effecten tijdens de uitvoeringsfase en de eindfase gezien de doorlooptijd van dergelijke projecten.

4. Opstellen uitvoeringsplan/ werkplan

Ten behoeve van de maatregelen is een uitvoeringsplan vereist om onder andere te waarborgen dat de mitigerende maatregelen het juiste effect hebben. De wijze van uitvoering is cruciaal in het bereiken van het gewenste eindresultaat/ weerstand etc.

5. Toetsing Golfoploop

Getoetst moet worden of de eindsituatie voldoet aan de eisen/ criteria van golfoploop.

- Berekeningseisen golfoploop

6. Inrichtingsplan (beverprotocol)

Voor de eindsituatie moet gekeken worden naar beheeraspecten. Bij het opstellen van een inrichtingsplan moet o.a. het beverprotocol worden meegenomen. Een beheers- en onderhoudsplan is vereist.

Bijlage 5 Verslag overleg Natuurtoets | Provincie Gelderland – K3

Drutensche Waarden

Verslag overleg Natuurtoets | Provincie Gelderland – K3

Andelst, 18 februari 2025

Aanwezig : 5.1.2e – Provincie Gelderland
5.1.2e – Provincie Gelderland
5.1.2e – Provincie Gelderland
5.1.2e – Provincie Gelderland
5.1.2e – Waardenburg Ecology
5.1.2e – K3
5.1.2e – K3

Tijdstip : 22 januari 2025, 9:30 – 11:00 uur
Locatie : Microsoft Teams Van : 5.1.2e

1. Aanleiding overleg

De provincie heeft op 17 oktober 2024 haar reactie gedeeld op de natuurtoets Drutensche Waarden d.d. 20 juni 2024. Doel van dit overleg is om de reacties op het document en de vervolgstappen in het onderzoek af te stemmen.

2. Voorstelronde

Korte voorstelronde.

3. Toelichting op plan Drutensche Waarden

Toelichting op het inrichtingsplan door 5.1.2e.

4. Doornemen reactie Provincie op Natuurtoets

5.1.2e: Wat de status van de natuurtoets?
5.1.2e & 5.1.2e: De natuurtoets is opgesteld om te toetsen wat de aanwezige natuurwaarden zijn in het gebied en wat de effecten zijn van de voorgenomen ontwikkeling. De resultaten van dit onderzoek worden meegenomen in de verdere uitwerking van het voornemen en de overige MERvarianten.

5.1.2e: Maak duidelijk aan welke Natura2000 doelstellingen het plan bijdraagt.
K3 zal dit in samenwerking met Waardenburg explicieter toevoegen aan de planomschrijving.

5.1.2e: Het is de provincie niet duidelijk welke gronden agrarisch in gebruik blijven en of hier een kwaliteitsverbetering (beheer) wordt beoogd.
K3 zal dit verduidelijken in de toelichting op het inrichtingsplan en bijbehorende tekeningen.

5.1.2e: Waarom is plangebied is groter ingetekend dan het gebied waar de ingrepen plaatsvinden? Dit wekt de suggestie dat overal werkzaamheden plaatsvinden.
5.1.2e geeft aan dat het plangebied groter is om zo ook de potentiële effecten op aangrenzend gebied in beeld te brengen en de herinrichting zowel landschappelijk als ecologisch als geheel te benaderen. Bij soortgelijke ontwikkelingen is hier juist om verzocht door de provincie Gelderland.
K3 zal extra kaartmateriaal maken waarop duidelijk wordt waar ingrepen plaatsvinden binnen het plangebied.

5.1.2e: We kunnen de natuurtoets en passende beoordeling verwerken in één rapport of in meerdere rapporten. Wat heeft voor de provincie Gelderland de voorkeur?
5.1.2e geeft aan dat per fase (quickscan, natuurtoets, passende beoordeling) een los rapport de voorkeur heeft. 5.1.2e zal dat op deze wijze uitwerken.

5.1.2e: Hoe gaan we om met wijzigend beleid tijdens de gebiedsontwikkeling? Als voorbeeld wordt het beleid omtrent methodiek kleine marterachtigen genoemd.
5.1.2e geeft aan dat er twee opties zijn:

- Het uitvoeren van nader onderzoek om op voorhand uit te sluiten dat kleine marterachtigen aanwezig zijn. Het nadeel hiervan is dat het onderzoek beperkt (3 jr.) houdbaar is.
- Worst case en ervan uitgaan dat de soort(en) er zitten en hier mitigatie/compensatie voor opnemen.

5.1.2e: De provincie geeft in haar opmerkingen aan dat voor onderzoek naar de vleermuis een ronde in juni ontbreekt. Op 29 mei is wel een ronde gedaan. 5.1.2e vraagt of deze informatie voldoet. 5.1.2e geeft aan dat dit formeel niet voldoet tenzij een goede onderbouwing voor de afwijking wordt aangeleverd. 5.1.2e zal dit toelichten in het rapport.

5.1.2e: De doelstelling van niet-broedvogels in Druten kan 5.1.2e niet vinden in het N2000beheerplan.
5.1.2e zal een link delen met 5.1.2e (deze is inmiddels gedeeld).

5.1.2e: Om de effecten op het ganzenfoerageergebied te beoordelen zijn draagkracht berekeningen uitgevoerd en opgenomen in de natuurtoets. Zijn deze helder en navolgbaar voor de provincie? Deze is helder en de provincie geeft aan dat aan dat de ontwikkeling van (ooi)bos de voorkeur heeft boven foerageergebied voor ganzen.

5.1.2e licht toe dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor de kerkuil is.
5.1.2e geeft aan dat in dat geval inzichtelijk gemaakt moet worden waar in de omgeving wel essentieel foerageergebied aanwezig is voor deze soort.

5. Oppervlaktes herinrichting

5.1.2e: De provincie heeft behoefte aan meer informatie over oppervlaktes die wijzigen in het gebied.
5.1.2e licht toe dat de plannen juist ook voorzien in toename van onder andere extensief grasland, bos en slikkige oevers. K3 zal de wijzigingen in het plangebied gedetailleerd omschrijven inclusief bijbehorend kaartmateriaal zodat in één opslag de meerwaarde inzichtelijk is.

5.1.2e: De provincie ontvangt graag tekeningen van het voornemen en de varianten met bijbehorende profielen en taludhellingen.
K3 werkt deze uit en deelt deze met de provincie.

5.1.2e: Voor het inrichtingsplan zijn diverse bevoegde gezagen betrokken, met elk haar eigen doelstellingen. Het is aan K3 om deze belangen te verwerken in het inrichtingsplan.
K3 geeft aan inmiddels al 2 jaar gesprekken met de betrokken overheidsinstanties te voeren.

5.1.2e: Voor de Kaliwaal is een aparte vergunning van kracht. Een vergunningsaanvraag voor de herinrichting moet volgens 5.1.2e los staan van de Kaliwaal.
K3 heeft inderdaad een vigerende milieuvergunning voor inrichting van de Kaliwaal. Oplevering van de inrichting conform de huidige vergunning mag met verontreinigde grond en bagger. Omdat hier de afgelopen jaren discussie over is ontstaan is nu juist gezocht naar een integrale oplossing.

6. Planning en vervolg

- Waardenburg verwerkt de opmerkingen in de natuurtoets en knipt deze in verschillende onderdelen.

- K3 zal tekeningen en de bijbehorende toelichting verder verduidelijken en vervolgens ter beoordeling aanleveren bij de provincie.

- K3 onderzoekt of er nog een extra variant opgesteld kan worden om te onderzoeken in het MER.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 4, 16, 27, 28, 29